

Petr KOLAŘÍK, *Komunistická strana Československa a parlamentní volby v roce 1925*, České Budějovice 2020, 117 s. včetně příloh.

diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Posudek vedoucího diplomové práce

Předkládaná diplomová práce Petra Kolaříka o rozsahu 117 stran textu včetně příloh se skládá ze čtyř kapitol, úvodu, závěru, příloh a seznamu použitých pramenů a literatury. Věnuje se vývoji Komunistické strany Československa v první polovině 20. let 20. století, kdy jsou její proměny časově vymezeny vznikem strany (1921) na jedné straně a druhými parlamentními volbami v zemi na straně druhé (1925). V nich získala Komunistická strana Československa téměř jeden milion hlasů (913 711 hlasů a 12,9 %, což představovalo 41 mandátů) a stala se druhou nejsilnější politickou silou v zemi. Autor diplomové práce zasazuje tyto proměny do tehdejšího společensko-politického kontextu, kdy se věnuje rovněž politickému stranictví mladé republiky, metodám šíření marxisticko-leninské ideologie, analýze předvolebního klání včetně průběhu samotných voleb i jejich reflexi z pohledu komunistické strany.

Třebaže jádro práce představují především chronologicky řazené kapitoly 3 a 4 (Vývoj KSČ v první polovině 20. let 20. století a situace před volbami roku 1925, resp. Volby do Národního shromáždění roku 1925), Petr Kolařík si všímá rovněž stranicko-politického systému první Československé republiky a formování Komunistické strany Československa v rámci Československé sociálně demokratické strany dělnické i po roce 1921 mimo něj (kapitoly 1 a 2).

Jsem přesvědčen, že máme před sebou kvalitní kvalifikační práci z moderních politických dějin s důrazem na relativně krátké období let 1921-1925, kdy autor sleduje jak organizační a sociální strukturu, tak program a agitační činnost KSČ včetně volebních strategií, přičemž konfrontuje početnou literaturu k tématu Komunistické strany Československa jak s materiály Národního archivu Praha,

paměťmi významných aktérů (E. Beneš, V. Kopecký) a dobovými periodiky (Lidové noviny, Právo lidu, Rudé právo, Venkov), tak s dostupnými edicemi pramenů, např. protokoly řádných sjezdů Komunistické strany Československa ve 20. letech 20. století, které tak tvoří časový rámec diplomové práce. Symbolickou tečkou za příběhem strany se staly parlamentní volby v listopadu 1925, které ukončily jedno období frakčních sporů uvnitř KSČ a ukázaly komunistickou stranu s početnou členskou základnou jako jednu z největších politických sil republiky. Její potenciál však nesměřoval k podpoře liberálně-demokratické Československé republiky, ale k další bolševizaci KSČ, jež se dostávalo stále více do vleku Komunistické internacionály, což vlastně znamenalo Komunistické strany Sovětského svazu.

Použité metody, jak o nich autor hovoří na s. 11, jsou adekvátní zaměření práce. Bibliografický přehled pramenů a literatury zabírá průměrný rozsah diplomové práce, a to šest stran textu (s. 102-107); v seznamu literatury nepostrádám žádný zásadnější titul. Práce je na velmi dobré stylistické úrovni, psána kultivovaným odborným jazykem. Pozitivně hodnotím rovněž její formální i grafickou podobu. Text je sjednocený a zarovnaný. Cenné obohacení diplomové práce představují její přílohy.

S potěšením mohu konstatovat, že předkládaná diplomová práce Petra Kolaříka splňuje po formální i odborné stránce požadavky kladené na tento typ kvalifikačních prací v daném oboru. Doporučuji ji proto k obhajobě a hodnotím stupněm *úspěšně*.

Dotazy k obhajobě:

1. Dokázal byste odhadnout vývoj Komunistické strany Československa, kdyby strana v parlamentních volbách v roce 1925 propadla?
2. Byla emancipace komunistické strany na sociální demokracii v roce 1921 nevyhnutelným jevem na československé politické scéně, nebo mohla strana trvale tvořit např. levou frakci této strany?

České Budějovice, dne 1. ledna 2021

doc. PhDr. Marek Šmíd, Ph.D.